



**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny dostosowane do nauczania języka polskiego według programu wyd. *Ponad słowami*  
w klasie 4 liceum ogólnokształcącego czteroletniego**

 materiał obligatoryjny  
 materiał fakultatywny

Temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

**WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA**

Dwie koncepcje poezji w wierszu <i>Wczorajszemu</i> Tadeusza Gajcego	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać w wierszu obszary przeszłości i teraźniejszości</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu</li> <li>scharakteryzować postawę, którą musi przyjąć podmiot liryczny</li> <li>omówić kompozycję wiersza</li> <li>rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić rolę kontrastu w wierszu</li> <li>zaprezentować dwie koncepcje poezji opisane w wierszu</li> <li>zinterpretować funkcję świata natury przedstawionego w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zinterpretować zestawienie przeszłości i teraźniejszości w kontekście historycznym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zaprezentować tradycje literackie, do których odnosi się podmiot liryczny utworu</li> </ul>
Pejzaż zagłady – <i>Widma. Poemat</i> Tadeusza Gajcego (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> <li>określić rodzaj liryki</li> <li>opisać przestrzeń ukazaną w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić kompozycję utworu</li> <li>rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić funkcje kontrastu zastosowanego w wierszu</li> <li>wskazać konteksty biblijne i określić ich funkcję</li> <li>wskazać w utworze elementy ekspresjonizmu i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka w utworze Tadeusza Gajcego</li> <li>zinterpretować tytuł wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>dokonać analizy wiersza pod kątem łączenia obrazowania poetyckiego z malarskim</li> <li>omówić motywy infernalne w wierszu w odniesieniu do tradycji kulturowej</li> </ul>
<i>Żegnając się z matką</i> Tadeusza Gajcego –	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać adresata lirycznego utworu i określić jego cechy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić sposób wyrażenia niepokoju w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić symboliczne znaczenie postaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>porównać obrazy matek zaprezentowane w różnych tekstach kultury</li> </ul>

pełne niepokoju wyznanie liryczne		<ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisać rzeczywistość w wierszu skontrastowaną z postacią matki</li> <li>odnieść zawarty w wierszu obraz matki do tradycji literackiej</li> </ul>	matki w utworze	
Problem etycznej odpowiedzialności świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić treść wiersza</li> <li>wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić kompozycję wiersza</li> <li>rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję</li> <li>omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać konteksty historyczne utworu</li> <li>omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>sformułować tezę interpretacyjną utworu</li> <li>zinterpretować puentę wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odnosząc się do wybranych tekstów kultury, zaprezentować różne postawy Polaków wobec Zagłady</li> </ul>
Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić treść wiersza</li> <li>określić rodzaj liryki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu</li> <li>rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>scharakteryzować dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zinterpretować metaforę utworu</li> <li>zinterpretować puentę wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odnosząc się do wybranych kontekstów literackich, wypowiedzieć się na temat zadań artystów po wojnie</li> </ul>
Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i> Czesława Miłosza	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić treść wiersza</li> <li>określić rodzaj liryki</li> <li>wskazać dwa plany czasowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić kompozycję wiersza</li> <li>wyjaśnić funkcję klamry kompozycyjnej w utworze</li> <li>rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zaprezentować sposób ukazania balu</li> <li>omówić obrazy poetyckie będące wizjami katastrofy XX w.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej</li> <li>zinterpretować metaforę wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>dokonać analizy warstwy brzmieniowej utworu</li> </ul>
Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić kompozycję wiersza</li> <li>wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć</li> <li>omówić funkcję powtórzenia wyrazu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>dokonać analizy obrazu Pabla Picassa <i>Guernica</i> w kontekście wiersza</li> </ul>

		<p>w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję</li> </ul>	<p><i>widziałem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję</li> </ul>		
<p>Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść wiersza</li> <li>• określić rodzaj liryki</li> <li>• wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości</li> <li>• wskazać adresata lirycznego wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kompozycję wiersza</li> <li>• wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu</li> <li>• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję prezentacji w wierszu atrybutów młodości</li> <li>• omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza</li> <li>• wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować puentę wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy obrazu Ernsta Ludwiga Kirchnera <i>Autoportret w mundurze żołnierza</i> w kontekście problematyki wiersza</li> </ul>
<p>Samotność w cierpieniu – <i>Ściana</i> Tadeusza Różewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść wiersza</li> <li>• określić rodzaj liryki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia bohaterki utworu</li> <li>• omówić kompozycję wiersza</li> <li>• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnieść obraz cierpiącej matki do tradycji kulturowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić symbolikę tytułowej ściany</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat samotności w cierpieniu</li> </ul>
<p>Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść tekstu</li> <li>• zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z wagonów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację narratora tekstu</li> <li>• omówić kreacje bohaterów tekstu</li> <li>• omówić sposób przedstawienia esesmanów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić konteksty: historyczny i biograficzny</li> <li>• omówić funkcję gwary obozowej w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać cechy człowieka zlagrowanego</li> <li>• omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania obozu koncentracyjnego w kulturze</li> </ul>
<p>Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić zachowania więźniów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać elementy opisu behawioralnego w prezentacji rzeczywistości obozowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście</li> <li>• wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez więźniów przed przybyciem transportu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać w tekście fragmenty o charakterze egzystencjalnym, filozoficznym i eschatologicznym oraz określić ich funkcję</li> </ul>

			obozowej • omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu więźniów		
Kobieta w systemie zbrodni – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść tekstu</li> <li>• opisać sytuację kobiet w obozie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia esesmanek w tekście</li> <li>• omówić kreację narratora utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy języka, za pomocą którego narrator opisuje kobiety</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat możliwości oceniania ludzi, którzy znaleźli się w sytuacji granicznej</li> </ul>
Literatura obozowa jako przestroga – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować, na czym polegał system upokarzania i wykorzystywania kobiet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję</li> <li>• omówić sposób kreacji bohaterki utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać fragmenty tekstu, w których narrator stosuje kontrast, i wyjaśnić funkcję tego zabiegu</li> <li>• omówić sposób przedstawienia tragizmu bohaterki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytać dosłowny i metaforyczny sens tytułu tekstu</li> <li>• omówić tragizm więźniów obozów koncentracyjnych, przywołując różne konteksty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat możliwości zachowania godności w sytuacjach granicznych</li> </ul>
Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść fragmentów tekstu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcje, jakie – według autora eseju – pełniły obozy koncentracyjne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym przełomem</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić inne osoby, które zasłynęły z bohaterskiej postawy w „czasach pogardy”</li> </ul>
Nawiązania – Zofia Nałkowska <i>Przy torze kolejowym</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść opowiadania</li> <li>• zaprezentować różne reakcje osób</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować bohaterów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić relacje interpersonalne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać różne zachowania ludzi w sytuacji ekstremalnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować kontekst historyczny</li> </ul>
Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść tekstu</li> <li>• wymienić kolejne elementy systemu opresji w ZSRR</li> <li>• opisać rzeczywistość obozową</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować opisaną w tekście Wielką Przemianę więźnia</li> <li>• omówić funkcje i znaczenie poszczególnych instytucji obozowych</li> <li>• omówić hierarchię panującą w obozie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować obóz jako instytucję wychowawczą</li> <li>• omówić mechanizmy obronne więźniów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy przedstawionego w tekście stopniowego pozbawiania więźnia człowieczeństwa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kontekst biograficzny utworu</li> </ul>
Problematyka moralna	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować bohaterów utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić relacje pomiędzy więźniami</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować obóz jako system</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy procesu reifikacji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję literatury w świecie łagrów przedstawionym w <i>Innym świecie</i></li> </ul>

<p><i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)</p>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić postawy więźniów, którzy dali się całkowicie upodlić</li> <li>• omówić postawy więźniów, którzy podjęli próbę zachowania człowieczeństwa</li> </ul>	<p>utrzymywania więźniów tuż poniżej granicy człowieczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać sposoby ukazania więźniów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i w utworach Tadeusza Borowskiego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować rozdział <i>Upadek Paryża</i></li> </ul>	
<p><i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – literatura piękna czy literatura faktu? (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zdefiniować literaturę faktu</li> <li>• zdefiniować literaturę piękną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać cechy literatury faktu w utworze</li> <li>• wskazać cechy języka świadczące o przynależności utworu do literatury pięknej</li> <li>• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić znaczenie klamry kompozycyjnej utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać różne płaszczyzny interpretacji tekstu: psychologiczną, polityczną, socjologiczną, filozoficzną, etyczną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać <i>Inny świat</i> ze znanym sobie przykładem literatury faktu</li> </ul>
<p>Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić treść tekstu</li> <li>• omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman</li> <li>• wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią</li> <li>• przedstawić sposób mówienia przez Marka Edelmana o Mordechaju Anielewiczu</li> <li>• omówić sposób relacjonowania w tekście wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu</li> <li>• omówić mechanizm pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, dlaczego Markowi Edelmanowi zarzucano demitologizację powstania w getcie</li> </ul>
<p>O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana</li> <li>• zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera</li> <li>• zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca</li> <li>• omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować znaczenie współlistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych</li> <li>• zinterpretować zakończenie tekstu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>El-mole-rachmim</i> w kontekście tekstu</li> </ul>
<b>WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE</b>					
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• posługiwać się nowo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystywać teorię</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzać swoją</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie</li> </ul>	

Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	poznany słownictwem	podczas wykonywania zadań	świadomość językową	wykorzystywać wiedzę językową	
<b>WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE</b>					
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystać najważniejsze konteksty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyciągnąć wnioski</li> <li>• określić własne stanowisko</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie zinterpretować wymagany materiał</li> <li>• właściwie argumentować</li> <li>• uogólniać, podsumowywać i porównywać</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystywać bogate konteksty</li> <li>• formułować i rozwiązywać problemy badawcze</li> </ul>

<b>WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE</b>					
Współczesna rzeczywistość	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić początek epoki</li> <li>• wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić zjawisko globalizacji</li> <li>• wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie</li> <li>• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat przemian w życiu codziennym po II wojnie światowej</li> <li>• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u</li> <li>• omówić wpływ przemian społecznych na kulturę światową</li> </ul>
Filozofia współczesna	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić założenia postmodernizmu</li> </ul>
Sztuka współczesna	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki</li> <li>• omówić nowe formy artystyczne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej</li> <li>• wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła</li> <li>• wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić</li> <li>• wskazać dominujące tendencje w teatrze współczesnym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej</li> </ul>
<b>WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI</b>					
Wprowadzenie do literatury współczesnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać najważniejszych twórców literatury światowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić wybrany trend literatury światowej</li> </ul>

Poeta zanurzony w tradycji – liryka Stanisława Balińskiego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść wierszy <i>Romans wieczorny</i> i <i>Monument</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w obu wierszach</li> <li>• omówić sposób ukazania motywu natury w wierszu <i>Romans wieczorny</i></li> <li>• wskazać konteksty historycznoliterackie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać aluzje i nawiązania do epok i konwencji literackich</li> <li>• porównać wiersz <i>Romans wieczorny</i> ze <i>Świtezianką</i> Adama Mickiewicza</li> <li>• zrekonstruować program poetycki artysty w wierszu <i>Monument</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować znaczenie motywów pojawiających się w wierszach</li> <li>• omówić wykorzystanie toposu natury w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy środków językowych służących do ukazania motywu natury w różnych utworach literackich</li> <li>• dokonać analizy muzyczności wierszy</li> </ul>
Nostalgia w powojennej twórczości Kazimierza Wierzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść wierszy <i>Zapach</i> i <i>Kufer</i></li> <li>• zaprezentować sytuację liryczną wierszy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach</li> <li>• wskazać konteksty historycznoliterackie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać obecne w wierszach elementy poezji romantycznej</li> <li>• odnieść wymowę wiersza do doświadczeń współczesnych emigrantów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować metaforę utworów</li> <li>• zinterpretować symboliczne znaczenie strychu i kufra w wierszu <i>Kufer</i></li> <li>• omówić wykorzystanie toposu tułacza w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przeanalizować funkcję użytych w wierszach środków językowych, w tym synestezji</li> <li>• porównać wiersz <i>Kufer</i> z utworem Cypriana Kamila Norwida pt. <i>Moja piosnka</i> [II]</li> <li>• zinterpretować wiersz <i>Kufer</i> jako dialog z tradycją romantyczną</li> </ul>
Powieść-świadek – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść poznanych fragmentów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać realia historyczne opisane w powieści</li> <li>• wskazać cechy reportażu w powieści</li> <li>• wskazać konteksty historyczne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni zsowietyzowanej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować warstwę symboliczną utworu</li> </ul>	
Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować działania bohaterów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować bohaterów</li> <li>• omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość</li> <li>• wskazać konteksty społeczne, historyczne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować tytuł powieści</li> <li>• zaprezentować uniwersalną wymowę powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przeanalizować różne sposoby przedstawienia motywu drogi w tekstach literackich</li> </ul>
<i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę</li> <li>• wskazać metaforyczne odczytania powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować zakończenie utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać koncepcję ludzkiego losu przedstawioną w <i>Dżumie</i> Alberta Camusa i <i>Procesie</i> Franza Kafki</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu</li> </ul>	<p>problemie zła w świecie</p>		
Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym</li> <li>• wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować historię Jeana Tarrou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej</li> <li>• dokonać analizy kazań ojca Paneloux</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy etosu lekarskiego</li> <li>• scharakteryzować postać lekarza w wybranych utworach literackich</li> </ul>
<i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać różne formy narracji w powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści</li> </ul>	
Motyw zła w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu zła w opisanym utworach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przeanalizować sposób ukazania zła w różnych tekstach kultury</li> </ul>
Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> <li>• rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego</li> <li>• omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu</li> <li>• zinterpretować zakończenie wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy sposobu funkcjonowania toposu ogrodu w kontekście innych tekstów kultury</li> </ul>
Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną</li> <li>• przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem</li> <li>• rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla</li> <li>• omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikara w pierwszej i drugiej części wiersza</li> <li>• określić funkcję środków językowych użytych w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować znaczenie tytułu</li> <li>• omówić wykorzystanie toposu Ikara w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać przesłanie wierszy <i>Prawa i obowiązki</i> Tadeusza Różewicza i <i>Musee des Beaux Arts</i> Wystena Hugh Audena</li> </ul>
Poeta wobec braku Boga – <i>bez</i> Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego</li> <li>• wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać konteksty filozoficzne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować początek utworu</li> <li>• zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł”</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście dialogu z tradycją biblijną</li> </ul>
Współczesne piekło –	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać przestrzeń</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać elementy groteski</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję groteski w</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję nawiązania do</li> </ul>



<p><i>brama</i> Tadeusza Różewicza i <i>Epitafium dla Włodzimierza Wysockiego</i> Jacka Kaczmarskiego</p>	<p>przedstawioną w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza i piosence Kaczmarskiego</li> <li>• zrelacjonować treść piosenki Jacka Kaczmarskiego</li> </ul>	<p>w wierszu Różewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać i omówić kontekst historyczny w piosence Kaczmarskiego</li> <li>• wskazać środki językowe w piosence Jacka Kaczmarskiego</li> </ul>	<p>wierszu Różewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję środków językowych w piosence</li> <li>• omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok</li> </ul>	<p>symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach</li> <li>• zinterpretować zakończenie piosenki Jacka Kaczmarskiego</li> </ul>	<p><i>Hamleta</i> Williama Szekspira w wierszu Tadeusza Różewicza</p>
<p>Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>• wskazać środki językowe użyte we fragmentach i określić ich funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego</li> <li>• wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach</li> <li>• wskazać w tekście cechy literatury funeralnej</li> <li>• wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach</li> <li>• omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach</li> <li>• określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach</li> <li>• porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach</li> <li>• omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej</li> <li>• zinterpretować przesłanie wierszy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy sposobu przedstawienia starości w różnych tekstach kultury</li> </ul>
<p><i>Wizyta starszej pani</i> - Friedrich Dürrenmatt</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić, jaką pełnią funkcję w dramacie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację postaci</li> <li>• rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście</li> <li>• wskazać elementy groteski w dramacie</li> <li>• wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję środków językowych</li> <li>• określić funkcję chóru</li> <li>• określić funkcję groteski</li> <li>• omówić funkcję didaskaliów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród innych postaci</li> <li>• omówić sposób konstruowania postaci w dramacie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat funkcji fragmentów metatekstowych</li> </ul>
<p>Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George'a Orwella (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść powieści</li> <li>• zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego</li> <li>• omówić funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnieść rzeczywistość przedstawioną w powieści do realiów stalinowskich</li> </ul>

	działalności	antyutopii <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami</li> <li>wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu</li> </ul>	konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego <ul style="list-style-type: none"> <li>przywołać konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne</li> </ul>		
Kondycja człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować Winstona i Julię	• zaprezentować, na czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• wyjaśnić przyczyny różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O'Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności	• zinterpretować słowa Winstona • zinterpretować zakończenie powieści	• podjąć dyskusję na temat człowieczeństwa w kontekście innych tekstów kultury
Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę	• wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji	• omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym	• w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	• dokonać analizy przemówień autorytarnych przywódców w kontekście orwellowskiej nowomowy
<i>Rok 1984</i> George'a Orwella – konteksty	• porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny • omówić adaptacje książki Orwella	• przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
Motyw utopii w literaturze	• wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii	• rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu utopii w opisanych utworach	• omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich	• omówić motyw utopii pojawiający się w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława Miłosza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec	• wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego	• zinterpretować zakończenie traktatu	• uzasadnić tezę o erudycyjności poezji Miłosza

		wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne	• omówić funkcję zabiegów retorycznych		
Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki	• omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości	• zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza	• odnaleźć aluzję literacką w wierszu i określić jej funkcję
<i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety	• omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich	• wyjaśnić, na czym polega aluzyjny charakter wiersza
O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny	• omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w różnych utworach literackich	• zinterpretować metaforykę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• odnieść przesłanie wiersza do piramidy nienawiści Gordona Allporta
Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju	• określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty	• zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich	• określić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a światem natury • omówić sposób ukazania motywu raju w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

			literackie dotyczące kreacji świata		
Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną</li> <li>• wskazać kontekst biblijny</li> <li>• zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację podmiotu lirycznego</li> <li>• określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze</li> <li>• wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne</li> <li>• wskazać konteksty kulturowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu</li> <li>• omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy aluzji biblijnych obecnych w tekstach kultury</li> <li>• omówić motywy apokaliptyczne obecne w innych tekstach kultury</li> <li>• wypowiedzieć się na temat twórczości Zbigniewa Herberta w kontekście jego biografii</li> <li>• podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Herberta dla rozwoju literatury polskiej</li> </ul>
Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną</li> <li>• zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu</li> <li>• określić rodzaj liryki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz</li> <li>• rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację Apolla w wierszu Herberta</li> <li>• omówić sposób przedstawienia Marsjasza</li> <li>• omówić funkcję kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza</li> <li>• omówić funkcję cierpienia w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować początkowe wersy utworu</li> <li>• zinterpretować zakończenie wiersza</li> <li>• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat różnych koncepcji sztuki</li> </ul>
<i>Dlaczego klasycy</i> Zbigniewa Herberta – manifest artystyczny poety	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną</li> <li>• określić rodzaj liryki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać części kompozycyjne utworu</li> <li>• zaprezentować kontekst historyczny wiersza</li> <li>• rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa</li> <li>• skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców</li> <li>• określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować ostatnią strofę</li> <li>• podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać szerokie konteksty i nawiązania</li> </ul>
O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić sytuację liryczną w wierszu</li> <li>• wskazać adresata lirycznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> <li>• wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego</li> <li>• na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych</li> <li>• określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować metaforykę wiersza</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnaleźć aluzje biblijne i odczytać ich metaforyczne znaczenie</li> <li>• zinterpretować wiersz, uwzględniając kontekst historyczny i polityczny</li> <li>• scharakteryzować Pana Cogito jako dziedzica kultury europejskiej</li> </ul>
Poeta w czasie wojennym – <i>Raport z</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację podmiotu lirycznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sytuację egzystencjalną człowieka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować metaforę oblężenia w</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać sposób przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i></li> </ul>

<i>oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	w utworze	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu</li> <li>• wskazać konteksty historyczne w wierszu</li> </ul>	<p>żyjącego w oblężonym mieście</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa</li> <li>• omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu</li> </ul>	kontekście innych utworów literackich	Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne
Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja</i> Wisławy Szymborskiej	• zrelacjonować treść wiersza	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny</li> <li>• rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur</li> <li>• określić funkcję środków językowych użytych w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych</li> <li>• zinterpretować zakończenie wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się aluzja do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira</li> <li>• omówić sposoby funkcjonowania motywów zaczerpniętych z <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w różnych utworach literackich</li> </ul>
Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej</li> <li>• zrelacjonować treść wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kompozycję wiersza</li> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej</li> <li>• omówić funkcję powtórzeń</li> <li>• wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty</li> <li>• podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa</li> </ul>	• odnieść treść wiersza do szerokich kontekstów kulturowych
Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy Szymborskiej	• opisać świat wykreowany przez poetkę	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację podmiotu lirycznego</li> <li>• wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym</li> <li>• omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować metaforykę wiersza</li> <li>• zinterpretować tytuł utworu</li> <li>• zinterpretować puentę utworu</li> </ul>	
Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną</li> <li>• wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego</li> <li>• omówić kompozycję wiersza</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry</li> <li>• wskazać środki językowe użyte w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy</li> <li>• odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych</li> <li>• omówić funkcję środków językowych użytych w tekście</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienia <i>ja – oni</i></li> <li>• przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności jasnowidzenia</li> <li>• zinterpretować zakończenie wiersza</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich</li> </ul>	• wypowiedzieć się na temat roli proroka społeczeństwie, odnosząc się do fragmentów eseju Jerzego Stempowskiego <i>Esej dla Kasandry</i>
Namysł nad sztuką zideologizowaną –	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sytuację liryczną w wierszu</li> <li>• wskazać elementy</li> </ul>	• odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję idealizacji świata</li> <li>• omówić funkcję użytych</li> </ul>	• zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza	• wypowiedzieć się na temat innych przykładów ekfrazy

<p><i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szymborskiej</p>	<p>opisanej w wierszu feudalnej rzeczywistości</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić rodzaj liryki</li> </ul>	<p>konkretnej wizji świata</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać konteksty kulturowe i historyczne</li> </ul>	<p>w tekście środków językowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych</li> <li>• podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej</li> </ul>	
<p>Życie jako przedstawienie – <i>Życie na oczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną wiersza</li> <li>• wskazać sformułowania związane z teatrem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat zapisanej w utworze wizji roli człowieka w świecie</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>theatrum mundi</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować funkcję odwołań do teatru w wierszu</li> <li>• zinterpretować zakończenie wiersza</li> <li>• omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich z zakresu programu rozszerzonego</li> </ul>
<p>Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać przedstawione w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać środki językowe użyte w tekście</li> <li>• scharakteryzować tytułową nienawiść</li> <li>• wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję środków językowych</li> <li>• odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa</li> <li>• omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować metaforykę wiersza</li> <li>• sformułować uniwersalne przesłanie wiersza</li> <li>• zinterpretować zakończenie utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować twórczość Wisławy Szymborskiej</li> </ul>
<p>Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> <li>• wskazać środki językowe użyte w tekście</li> <li>• wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny</li> <li>• omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym</li> <li>• omówić tragizm podmiotu lirycznego</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób ukazania motywu kochanków w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego</li> </ul>
<p>Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>]Haliny</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu</li> <li>• określić rodzaj liryki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym</li> <li>• zaprezentować concept, na podstawie którego poeta konstruuje swój wiersz</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować użytą w wierszu grę słów</li> <li>• zinterpretować puentę utworu</li> <li>• omówić sposób przedstawienia toposu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób ukazania toposu <i>vanitas</i> w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego</li> </ul>

Poświatowskiej				<i>vanitas</i> w różnych utworach literackich	
Piosenka o ludzkim losie – <i>Niech żyje bal</i> Agnieszki Osieckiej	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną w piosence</li> <li>• wskazać adresata lirycznego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego</li> <li>• wypowiedzieć się na temat relacji podmiotu lirycznego z adresatem lirycznym</li> <li>• wskazać konteksty obyczajowe z czasów PRL-u</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia życia i śmierci w utworze</li> <li>• omówić znaczenie motywu <i>danse macabre</i> w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonać analizy stylistyki tekstu i określić jej funkcje</li> <li>• wskazać kontekst filozoficzny – epikureizm</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnieść przesłanie wiersza do obrazu Edvarda Muncha <i>Taniec życia</i></li> </ul>
Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu</li> <li>• określić rodzaj liryki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu</li> <li>• wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym</li> <li>• wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej</li> <li>• wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego</li> <li>• wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu</li> <li>• wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze</li> <li>• omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu</li> <li>• wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności</li> <li>• omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym</li> <li>• omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać elementy turpistyczne w twórczości Mirona Białoszewskiego i określić ich funkcję</li> </ul>
Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogosław</i> Mirona Białoszewskiego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum</li> <li>• wskazać adresata wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu</li> <li>• wskazać konteksty kulturowe i religijne</li> <li>• wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu</li> <li>• omówić warstwę brzmieniową wiersza</li> <li>• wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób ukazania motywu codzienności w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego</li> </ul>
<i>namuzowywanie</i> – deklaracja poetycka Mirona	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza</li> <li>• wskazać związek pomiędzy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat zmagania poetów z materią słowa, przywołując szerokie konteksty i nawiązania</li> </ul>

Białoszewskiego		<ul style="list-style-type: none"> <li>dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego</li> <li>wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy</li> </ul>	<p>budowę neologizmów a problematyką wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i></li> </ul>		
<p>Temat śmierci w poezji Jarosława Marka Rymkiewicza (<i>Na ciało moje gdy umiera, Moje dzieło pośmiertne, Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zaprezentować sytuację liryczną ukazaną w wierszach</li> <li>określić gatunek literacki utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach</li> <li>wskazać elementy naturalizmu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i></li> <li>wskazać słowa kluczowe w każdym z omawianych wierszy</li> <li>wskazać cechy gatunkowe sonetu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i></li> <li>wskazać konteksty historycznoliterackie, literackie i kulturowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać nawiązania do poezji barokowej w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i></li> <li>omówić sposób wykorzystania toposów <i>vanitas</i> i <i>memento mori</i> w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i></li> <li>odnieść przesłanie wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> do toposu <i>exegi monumentum</i></li> <li>omówić groteskowy charakter utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i></li> <li>omówić znaczenie słów kluczowych i symboli w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i></li> <li>omówić relację człowieka ze światem natury w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zinterpretować metaforę w omawianych utworach</li> <li>wskazać inne utwory literackie o charakterze autotematycznym i omówić je w kontekście wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i></li> <li>omówić symbolikę trumny w wierszu <i>Moje dzieło pośmiertne</i></li> <li>omówić topos ogrodu w wierszu Rymkiewicza i w innych, znanych sobie, tekstach kultury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić neoklasycystyczny charakter twórczości Rymkiewicza</li> <li>omówić topos idylli w kontekście eseju Jarosława Marka Rymkiewicza</li> </ul>
<p>Dramat o rodzinie i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisać przestrzeń sceniczną</li> <li>zrelacjonować treść dramatu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>scharakteryzować bohaterów dramatu</li> <li>zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić, na czym polega odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i></li> <li>omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich</li> <li>omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej</li> <li>omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zinterpretować utwór jako dramat rodzinny</li> <li>zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną</li> <li>zinterpretować tytuł utworu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać elementy teatru absurdu w dziele Sławomira Mrożka</li> </ul>
<p>Obraz buntu w <i>Tangu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zdefiniować pojęcie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>scharakteryzować Artura</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić przyczyny niezgody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić tragizm Artura</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>omówić parodię stylu romantycznego</li> </ul>



Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	buntu • wymenić cechy bohatera romantycznego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze</li> <li>• wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura</li> <li>• wskazać elementy groteskowe w utworze</li> <li>• wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki</li> </ul>	Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich	w wypowiedziach Artura • omówić sposób ukazania buntu w tekstach literackich obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego • wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych	• porównać sposoby ukazania domów mieszczańskich w różnych tekstach literackich
<i>Wypełnić czytelnym piśmem, Tłum, który tłum i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka – gry językowe poety	• wymenić wyrażenia, zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym piśmem</i> • wskazać wyrazy i sformułowania charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	• określić problematykę utworów • wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy • wskazać paradoks w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i> • wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach	• omówić funkcję niejednorodności stylistycznej wiersza • odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u • wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	• zinterpretować zakończenia utworów • podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	• wypowiedzieć się na temat strategii parodystycznych w wierszu <i>Wypełnić czytelnym piśmem</i>
Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad</i> i <i>Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać adresatów lirycznych wierszy	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • omówić kompozycję utworów • określić problematykę utworów • wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw	• omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach • omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	• przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i> • zinterpretować zakończenia utworów • zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	• omówić sposób ukazania motywu teodycei w wierszach Barańczaka i innych tekstach kultury

		rozmowy człowieka z Bogiem			
Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrisa Niedenthala • omówić sposób przedstawienia stanu wojennego w innych tekstach kultury
Edek w nowej rzeczywistości – <i>Góra Edek</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty społeczno-obyczajowy i literacki	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić sposób przedstawienia rzeczywistości Polski w pierwszych latach po transformacji, wykorzystując inne teksty kultury
Liryczno-nostalgiczna prawda o czasach PRL-u. <i>Już czas na sen</i> Jeremiego Przybory	• zrelacjonować treść piosenki • wymienić, czego brakuje obywatelom ojczyzny, do której zwraca się podmiot liryczny	• omówić wyłaniający się w utworu obraz mężczyzny i kobiety	• zaprezentować wyłaniający się w utworu obraz Polski lat 60. XX wieku • omówić funkcję użytych w piosence środków językowych	• przeanalizować język utworu • zinterpretować sensy niedosłowne piosenki	• podjąć dyskusję na temat aktualności utworu
Poezja stanu wojennego	• zaprezentować kontekst historyczny utworów	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • wskazać środki językowe w wierszach • wskazać konteksty interpretacyjne	• sformułować tezy interpretacyjne • omówić funkcję środków językowych w wierszach • omówić zapisany w utworach sposób postrzegania stanu wojennego	• zinterpretować tytuły wierszy • porównać utwory pod kątem ukazania tematu stanu wojennego	• podjąć dyskusję na temat roli artysty
Między codziennością a polityką – <i>Jeszcze w zielone gramy</i> Wojciecha Młynarskiego	• zrelacjonować treść piosenki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • przywołać kontekst mitologiczny	• określić funkcję kontekstu mitologicznego • wskazać w tekście piosenki symbole i omówić ich znaczenie oraz funkcję, jaką pełnią w utworze	• zinterpretować metaforykę utworu	• wypowiedzieć się na temat powojennych piosenek literackich
<i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu	• wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	• wypowiedzieć się na temat drogi Lebbrosa do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzyma świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat	• zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować	• omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury

			parabolicznej wymowy utworu	znaczenie tytułu	
Tęsknota za mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść powieści</li> <li>• określić świat przedstawiony powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat narratora</li> <li>• scharakteryzować <i>Madame</i></li> <li>• określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję</li> <li>• wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat symbolicznego charakteru postaci <i>Madame</i></li> <li>• omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat <i>Madame</i></li> <li>• zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru</li> <li>• omówić funkcję kontekstów wykorzystanych w powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować scenę pożegnania ucznia z nauczycielką</li> <li>• wypowiedzieć się na temat potrzeby mityzacji rzeczywistości</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić procesy mitologizacji i demitologizacji w powieści</li> </ul>
<i>Madame</i> – wśród znaków kultury	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić etapy dojrzewania bohatera</li> <li>• wymienić cechy powieści inicjacyjnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze</li> <li>• wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury</li> <li>• wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury</li> <li>• omówić sposób przedstawienia młodości w powieści</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich</li> <li>• omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawienia młodości w utworach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego</li> </ul>
Na granicy światów – <i>Tren</i> Wojciecha Wencła	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację liryczną wiersza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• określić rodzaj liryki</li> <li>• wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza</li> <li>• wskazać cechy trenu w utworze</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sformułować tezę interpretacyjną</li> <li>• omówić funkcję środków językowych</li> <li>• określić, czy w utworze obecny jest motyw <i>ars moriendi</i> i uzasadnić swoją odpowiedź</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować metaforykę utworu</li> <li>• wskazać różne interpretacje ostatniego wersu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przywołać szerokie konteksty i nawiązania w interpretacji wiersza</li> </ul>
Przestrzeń i tajemnica w <i>Katedrze</i> Jacka Dukaja (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść opowiadania</li> <li>• określić narrację w utworze</li> <li>• wymienić cechy gatunku science fiction</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować język opowiadania</li> <li>• zaprezentować bohaterów opowiadania i omówić ich postawy wobec Katedry</li> <li>• wskazać cechy gatunku science fiction w opowiadaniu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję odniesień kulturowych</li> <li>• wypowiedzieć się na temat sposobu reinterpretacji motywu katedry w opowiadaniu</li> <li>• porównać opowiadanie Jacka Dukaja i film Tomasza Bagińskiego pod tym samym tytułem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat uniwersalnego charakteru opowiadania</li> <li>• omówić sposób wykorzystania motywu katedry w opowiadaniu i wierszu Juliana Przybosa <i>Notre-Dame</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić znaczenie i sposób funkcjonowania motywu katedry w różnych tekstach kultury</li> </ul>
Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść opowiadania</li> <li>• określić rodzaj narracji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat narratora</li> <li>• zaprezentować różne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować tytuł utworu</li> <li>• wypowiedzieć się na</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić podjętą w opowiadaniu próbę ocalenia przeszłości, przywołując szerokie konteksty kulturowe</li> </ul>

(lektura obowiązkowa)	w utworze	<p> płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać w tekście środki językowe</li> <li>• wskazać cechy realizmu magicznego w utworze</li> <li>• wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu</li> </ul>	<p> utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu</li> <li>• omówić rolę natury w opowiadaniu</li> <li>• omówić funkcję środków językowych użytych w tekście</li> <li>• omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze</li> </ul>	<p> temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu</p>	
Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść opowiadania</li> <li>• określić narrację w utworze</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny</li> <li>• wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera</li> <li>• wskazać konteksty historyczne i literackie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję</li> <li>• omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie</li> <li>• omówić funkcję kontekstu literackiego</li> <li>• zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu</li> <li>• zinterpretować zakończenie utworu</li> <li>• omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kreację przestrzeni w różnych tekstach kultury</li> <li>• wskazać aluzję literacką w opowiadaniu i określić jej funkcję</li> </ul>
Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść fragmentu</li> <li>• wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera</li> <li>• scharakteryzować język, którym posługuje się autor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego</li> <li>• omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego</li> <li>• omówić funkcję fragmentów autobiograficznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrowki w różnych epokach</li> <li>• omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat funkcji stylu synkretycznego</li> <li>• omówić różne ujęcia motywu podróży w tekstach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego</li> </ul>
<b>WSPÓLCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JEZYKOWE</b>					
Komunikacja internetowa i styl wypowiedzi internetowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić cechy komunikacji internetowej</li> <li>• wymienić kanały komunikacji internetowej</li> <li>• wymienić charakterystyczne cechy języka wypowiedzi internetowej</li> <li>• wymienić zasady netykiety</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat specyfiki hipertekstu</li> <li>• wskazać zagrożenia związane z komunikowaniem się w internecie</li> <li>• ocenić wypowiedzi internetowe pod względem zgodności z netykietą</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić konsekwencje posługiwania się hipertekstem w procesie komunikacyjnym</li> <li>• omówić specyfikę elementów wypowiedzi internetowej oraz wpływ na komunikację elementów wypowiedzi internetowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizować wypowiedzi internetowy pod kątem użytych środków</li> <li>• podać przykłady wtórnej oralności i ocenić to zjawisko</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat roli skrótów i akronimów w komunikacji internetowej</li> </ul>
Od informacji do	<ul style="list-style-type: none"> <li>• definiować zjawisko</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję fake newsów w procesie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować strategie odróżniania fake newsów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować zagrożenia,</li> </ul>	

dezinformacji, od prawdy do postprawdy – manipulacja w mediach i polityce	dezinformacji <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić skutki postprawdy</li> <li>wymienić zagrożenia, wynikające z tkwienia w bańce informacyjnej</li> </ul>	dezinformacji <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem</li> <li>wskazać możliwości wykorzystania postprawdy</li> <li>zaprezentować mechanizm wiralności</li> <li>rozpoznać fake newsy</li> </ul>	od rzetelnych informacji <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi</li> <li>wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja, postprawda, bańka informacyjna i wiralność przyczyniają się do manipulowania informacją i opinią publiczną</li> </ul>	wynikające z wiralności <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm</li> </ul>	
---	--	---	--	---	--

### WSPÓLCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI

Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym	<ul style="list-style-type: none"> <li>określić cel reklamy i wymienić jej formy</li> <li>wymienić techniki perswazyjne, stosowane w reklamie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy</li> <li>zaprezentować techniki tworzenia sloganów</li> <li>rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym</li> <li>wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie</li> <li>zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w reklamie</li> <li>rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych</li> <li>rozpoznać ukryte treści reklamowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>analizować język wybranych reklam</li> <li>tworzy slogan reklamowy</li> <li>wypowiedzieć się na temat etycznego wymiaru reklamy</li> </ul>	
Nowomowa	<ul style="list-style-type: none"> <li>definiuje nowomowę</li> <li>wymienić podstawowe właściwości nowomowy</li> <li>wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać literackie pochodzenie terminu</li> <li>wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach</li> <li>rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach</li> <li>omówić funkcję sloganów w podanych przykładach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy</li> </ul>	

### POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK

Powtórzenie do matury –od antyku do współczesności	<ul style="list-style-type: none"> <li>odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wykorzystać najważniejsze konteksty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyciągnąć wnioski</li> <li>określić własne stanowisko</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie zinterpretować wymagany materiał</li> <li>właściwie argumentować</li> <li>uogólniać, porównać, podsumowywać</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wykorzystać bogate konteksty</li> <li>formułować i rozwiązywać problemy badawcze</li> </ul>
--	--	---	---	---	--

